

ชื่องานวิจัย

การลงทุนของจีนในทวีปแอฟริกา

ผู้นำเสนอ

นางสาว วินนทลี ศีร์ตนะโกลา

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปั้นสุวรรณ

บทคัดย่อ

สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาอาจกล่าวได้ว่า ประเทศจีนเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จนกระทั่งช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 20 เศรษฐกิจของจีนเจริญเติบโตขึ้นเป็นอันดับ 2 ของโลก การประกาศใช้นโยบาย “Open door” ในปีค.ศ.1978 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายใน และภายนอกประเทศ โดยการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจภายนอกประเทศของประเทศจีนมีการดำเนินการโดยวิธีการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศเป็นหลัก ทั้งนี้ทวีปแอฟริกาเป็นทวีปที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุต่างๆ จีนจึงเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในทวีปแอฟริกาจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปลงทุนในด้านของพลังงาน เช่น น้ำมัน การลงทุนในด้านการทำเหมืองแร่ การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า การพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เป็นต้น จากการศึกษาพบว่านโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของประเทศจีน คือ การประกาศใช้นโยบาย “Open door” ต่อมาคือ การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ “Go out” ในช่วงต้นคริสต์ทศวรรษที่ 20 โดยเป้าหมายการลงทุนในช่วงแรกของการเปิดประเทศ คือ ภูมิภาคที่ได้รับการพัฒนาแล้ว แต่ต่อมาเป้าหมายได้เปลี่ยนไปในภูมิภาคที่มีทรัพยากรมาก เช่น ทวีปแอฟริกา เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าภาคส่วนที่จีนเข้าไปลงทุนในทวีปแอฟริกามากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิต พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และแร่ธาตุต่างๆ รวมถึงการที่จีนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา และการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ

คำสำคัญ

การลงทุนของจีน, พลังงาน, การพัฒนาเศรษฐกิจของจีน, แอฟริกา

คำนำ

สารนิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาในรายวิชา 450460 การศึกษาเอกเทศ สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมให้เกิดการลงทุน รวมถึงประเภท และมูลค่าการลงทุนของประเทศจีนในต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความสนใจที่จะศึกษาประเภท และรูปแบบการลงทุนของประเทศจีนในทวีปแอฟริกา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นโดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจ และหากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วินนทลี ศิริตนะโกคา

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
วิธีการดำเนินการศึกษา	1
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	2
ผลการศึกษา.....	5
อภิปรายผลการศึกษา.....	12
สรุปผลการศึกษา.....	14
บรรณานุกรม	16

บทนำ

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จนกระทั่งในต้นคริสต์ศตวรรษที่20เศรษฐกิจของจีนเจริญเติบโตเป็นอันดับ 2 ของโลก ประเทศจีนมีการลงทุนทั้งภายในประเทศ และ ภายนอกประเทศ อีกทั้งยังเป็นประเทศที่ได้รับการลงทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน เนื่องจากประเทศจีนมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการในด้านทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งวัตถุดิบเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการขยายตลาดเพื่อการกระจายสินค้า เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเป้าหมายการลงทุนภายนอกประเทศของ ประเทศจีนให้ความสำคัญไปที่ประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ทวีปแอฟริกาเป็นทวีปที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากร และแร่ธาตุต่างๆ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจยังไม่สามารถทำได้เต็มความสามารถ ดังนั้นทวีปแอฟริกาจึงเป็นเป้าหมายที่จีนให้ความสนใจมากที่สุดทั้งการเข้าไปให้ความช่วยเหลือการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน รวมถึงการเข้าไปลงทุนในภาคส่วนต่างๆเพื่อที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรและวัตถุดิบต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานโยบายและรูปแบบการลงทุนของประเทศจีนในทวีปแอฟริกา นำมาใช้เป็นกรณีศึกษา เพื่อเพิ่มความเข้าใจการดำเนินนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษานโยบายการส่งเสริมการลงทุนทางตรงของจีนในต่างประเทศ
2. ศึกษาประเภท และ มูลค่าของการลงทุนในต่างประเทศของจีน
3. ศึกษาประเภท และ รูปแบบของการลงทุนของจีนในทวีปแอฟริกา

วิธีการดำเนินการศึกษา

1. ศึกษานโยบายการการลงทุนทางตรงของจีนในต่างประเทศ โดยมีการนำข้อมูลงานวิจัยนโยบายการลงทุนต่างๆของจีนมาศึกษาพัฒนาการ และความก้าวหน้าของการกำหนดนโยบายในการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของรัฐบาลจีน รวมถึงศึกษา ประเภท และมูลค่าของการลงทุนของจีนในต่างประเทศ

2. ศึกษาประเภท และมูลค่าของการลงทุนทางตรงในต่างประเทศของประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลการลงทุนทางตรงของประเทศจีนในปีค.ศ.2004-2010 โดยจำแนกเป็น ภูมิภาค

3. ศึกษาลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา โดยศึกษาลักษณะ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในทวีปแอฟริกา รวมถึงศึกษาประเภท และรูปแบบของการลงทุนของจีนในทวีปแอฟริกา โดยศึกษา นโยบาย และประเภทของการลงทุนของประเทศจีนที่มีต่อทวีปแอฟริกา

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.) แนวคิดและทฤษฎี

1.1) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในด้านการลงทุนทางตรง

การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เป็นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีการอ้างถึงในระดับสากล จากการให้นิยาม และรูปแบบ โดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nation Conference on Trade and Development: UNCTAD) ที่อ้างอิงมาจากรายงานการลงทุนนานาชาติของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization Economic Cooperation and Development: OECD) ว่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ หมายถึง การลงทุนที่ไม่ใช่การลงทุนระยะสั้นหรือ ในลักษณะที่เป็น “hot capital” แต่เป็นลักษณะของการลงทุนที่มีเจตนาถาวรของการลงทุนในระยะยาวโดยมีพันธกิจสำคัญ คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ความชำนาญ การบริหาร และการขยายตลาดไปยังประเทศปลายทาง (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555)

การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ คือ การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายหลักเพื่อการเข้าควบคุมในการจัดการ และกำไรขององค์กรธุรกิจ ในต่างประเทศซึ่งการควบคุมนั้น สามารถทำได้ 3 วิธีคือ

- 1.) การเข้าไปซื้อกิจการขององค์กรธุรกิจที่มีอยู่แล้วในประเทศผู้รับทุน
- 2.) การตั้งกิจการสาขาขึ้นในต่างประเทศ
- 3.) การเข้าไปตั้งองค์กรธุรกิจใหม่ในประเทศผู้รับทุน (รัตนา สายคณิต 2530:5-4)

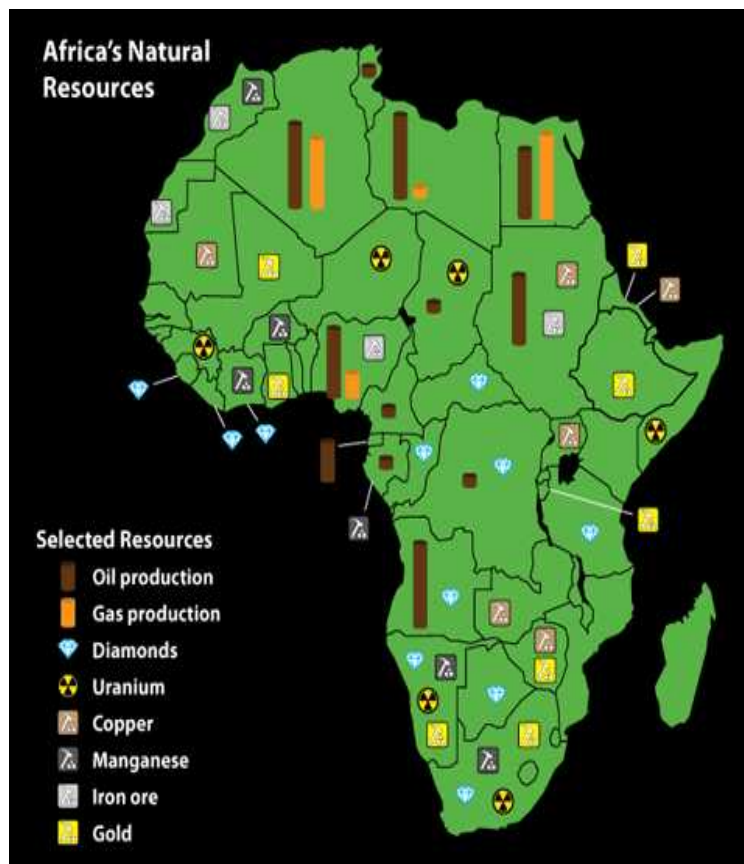
1.2) นโยบายที่เกี่ยวกับการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีน

หลังจากการประกาศใช้นโยบาย “Open-Door” ในปีค.ศ.1978 ประเทศจีนเกิดการปฏิรูปทางเศรษฐกิจถึงสามทศวรรษ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพิ่มระดับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของธุรกิจของประเทศจีนให้เข้ากับเศรษฐกิจโลก ประเทศจีนได้เพิ่มการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น จนทำให้อัตราส่วนการลงทุนในต่างประเทศของจีนมากเป็นอันดับต้นๆในประเทศกำลังพัฒนา กระทรวงพาณิชย์ของจีนรายงานว่า ในปีค.ศ. 2006 บริษัทของจีนที่นำเงินไปลงทุนในต่างประเทศ

คิดเป็นมูลค่า 21 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งทำให้มูลค่าการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศ
ของประเทศจีนมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็น 90 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ (Hinrich Voss, Peter J.
Buckley, and Adam R. Cross, 2012)

1.3) ข้อมูลเกี่ยวกับทวีปแอฟริกา

ทวีปแอฟริกาเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของโลกเก่าอยู่ห่างจากยูเรเชียโดยมีช่องแคบ
ยิบรอลตาร์ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทะเลแดง และมหาสมุทรอินเดียกั้น ทวีปแอฟริกาเป็นทวีปที่
อยู่ในเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปเอเชีย ทวีปยุโรปกับออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์แล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตพืชผลเมืองร้อน และแร่ธาตุ สำคัญอีกมากมาย ดังนั้นประเทศที่
เด่นทางด้วยอุตสาหกรรมที่ต้องการแหล่งผลิตวัตถุดิบ และตลาดการค้า จึงมุ่งหันมาสนใจที่จะ
ทำการลงทุน และขยายอุตสาหกรรมและการค้าในทวีปแอฟริกามากขึ้น และชาวแอฟริกันเองก็มี
ความตื่นตัวในด้านความเป็นประเทศชาติมากขึ้น มีความต้องการที่จะปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจ
และสังคมของตนให้ดียิ่งขึ้น (วรรณศิริ เดชะคุปต์, 2526)



รูปที่1:ภาพการกระจายตัวของทรัพยากรธรรมชาติในทวีปแอฟริกา
ที่มา : www.google.com (2012)

ตารางที่ 1 แสดงทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในประเทศต่างๆในทวีปแอฟริกา

กลุ่มประเทศ	ประเทศ	แหล่งแร่สำคัญ
ใต้	สาธารณรัฐแอฟริกาใต้	เพชร ทองคำ ถ่านหิน ยูเรเนียม ไฮนิน เหล็ก
กลาง	แซมเบีย	ทองแดง
	ชาอีร์	ทองแดง ยูเรเนียม โคบอลต์
	อังกโกลา	มังกานีส
ตะวันตก	ไลบีเรีย	เหล็ก
	กาบา	เพชร มังกานีส
	ไนจีเรีย	ดีบุก ปิโตรเลียม
เหนือ	ลิเบีย	ปิโตรเลียม
	แอลจีเรีย	เหล็ก ฟอสเฟต ปิโตรเลียม
	โมร็อกโก	ฟอสเฟต
	มอริเตเนีย	เหล็ก

ที่มา : หนังสือภูมิศาสตร์แอฟริกา (2526)

2.) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Anthony Yaw Baah, Herbert Jauch (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่อง **“Chinese Investments in Africa: A Labour Perspective”** พบว่าในช่วงปีค.ศ.1960-1970 ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับทวีปแอฟริกาได้เริ่มต้นจากการมีแนวคิดพื้นฐานทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน ต่อมาจึงมีการพัฒนาไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกันโดยยึดหลักความร่วมมือแบบกลุ่มประเทศกำลังพัฒนากับกลุ่มประเทศพัฒนาด้วยกัน (South-South) ในปีค.ศ.2000 หลังจากที่จีนกับแอฟริกามีการประชุมความร่วมมือร่วมกันโดยการประชุมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ “Go Out” ส่งผลให้การค้า

และการลงทุนของทั้งสองประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเป้าหมายสำคัญของความร่วมมือ คือ การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือทวีปแอฟริกาในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันทวีปแอฟริกาก็จะให้สิทธิในทรัพยากรธรรมชาติกับจีน

Yin-Wong Cheung, XingWang Qian (2010) ได้ทำการศึกษาเรื่อง **“China’s Outward Direct Investment in Africa”** พบว่า ในตอนเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับแอฟริกาเริ่มต้นจากความคล้ายคลึงกันทางความคิด และขยายไปสู่การติดต่อกันทางเศรษฐกิจ โดยทั้งสองฝ่ายต่างก็มีความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับแอฟริกาเป็นที่สะดุดตาแก่เศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีค.ศ.2000

Shaoming Cheng, Roger R. Stough (ม.ป.ป) เขียนบทความเรื่อง **“The Pattern and Magnitude of China’s Outward FDI in Asia”** กล่าวถึงประวัติศาสตร์และพัฒนาการของการลงทุนทางตรงของประเทศจีนว่า การพัฒนาการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของประเทศจีนในยุคแรกได้รับ การสนับสนุนจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุดมการณ์ของบริษัทระหว่างประเทศ และนโยบายสำหรับกิจการระหว่างประเทศของจีน วิวัฒนาการของการลงทุนทางตรงภายนอกของประเทศของจีนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อบริษัทข้ามชาติของจีน การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของประเทศจีน และการเจริญเติบโตของการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีน ในช่วงแรกตั้งแต่ปีค.ศ 1978-1991 มีนักอุดมการณ์บางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยต่อการทำงานของบริษัทข้ามชาติต่างๆ ทำให้เกิดการโต้เถียงเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจีน และการลงทุนในต่างประเทศของจีนบ่อยครั้ง ต่อมาในปีค.ศ 1992-2000 กระแสกลุ่มการเมืองที่ต่อต้านบริษัทข้ามชาติ ในการพัฒนาธุรกิจได้ลดลงอย่างมาก มีการสนับสนุนและให้ความร่วมมือด้านการลงทุนภายนอกประเทศมากขึ้นและตั้งแต่ปีค.ศ2001 การใช้นโยบาย “going abroad” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนถือเป็นการสนับสนุนการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีน และเป็นนโยบายที่สามารถตอบสนองการเจริญเติบโตของการแข่งขันในโลกยุคโลกาภิวัตน์

ผลการศึกษา

1.นโยบายการส่งเสริมการลงทุนทางตรงของจีนในต่างประเทศ

ผลจากการศึกษานโยบายการส่งเสริมการลงทุนทางตรงของจีนในต่างประเทศพบว่าการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของประเทศจีน เริ่มตั้งแต่ที่ประเทศจีนได้ประกาศใช้นโยบายเปิดประเทศ (Open door Policy) ในปีค.ศ.1979เป็นต้นมา โดยการสร้างนโยบายในด้านการลงทุนเกิดขึ้นจากความร่วมมือของฝ่ายบริหารจากรัฐบาลกลาง และตัวแทนจากหน่วยงานหรือ กระทรวงต่างๆที่มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ

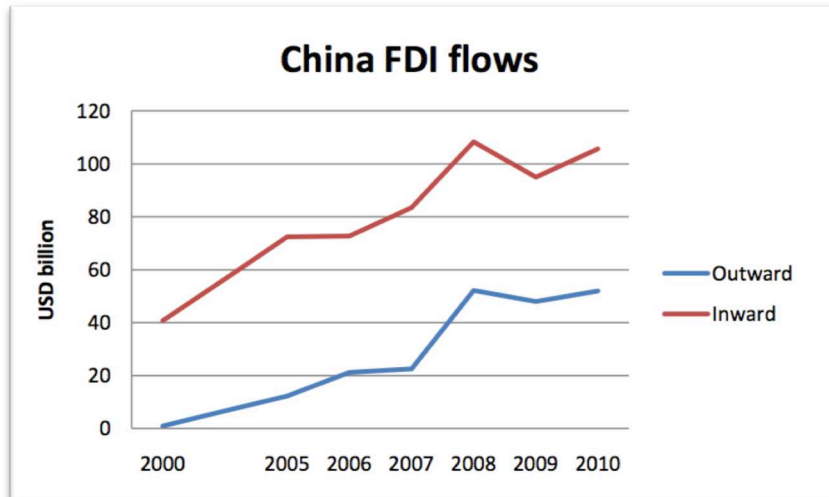
ในการตัดสินใจสูงสุด คือ คณะรัฐมนตรี (State Council) โดยการดำเนินนโยบายการลงทุนทางตรง ภายนอกประเทศของจีนสามารถแบ่งออกเป็น 5 ช่วงเวลา

จากการศึกษาช่วงเวลาต่างๆ พบว่าในช่วงแรกของการดำเนินการลงทุน มีเพียงหน่วยงานเดียวที่มีอำนาจในการอนุมัติให้บริษัทออกไปลงทุนภายนอกประเทศ นอกจากนี้ พบว่าบริษัทที่มีความต้องการไปลงทุนในต่างประเทศจะต้องมีเงื่อนไขตามที่ สภาแห่งชาติกำหนด เช่น จะต้องเป็นบริษัทที่มีรัฐ หน่วยงานท้องถิ่นเป็นเจ้าของบริษัท หรือหน่วยงานความร่วมมือ ทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจนานาชาติของรัฐบาลท้องถิ่น โดยจะได้รับการพิจารณาเป็นรายกรณีไป แต่อย่างไรก็ตามนโยบายการลงทุนทางตรง ภายนอกประเทศของจีนก็ได้รับการผ่อนปรนมากขึ้น จากช่วงเริ่มต้น โดยจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ หลังจากที่ประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) พบว่าบทบาทของธุรกิจจีนเป็นที่ยอมรับในด้านการลงทุน ระหว่างประเทศมากขึ้น เครือข่ายจากรัฐบาลกลางได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายเพื่อให้สอดคล้อง กับ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น เช่น การสร้างแรงจูงใจจากการคืนภาษี ส่งออก การให้ ความช่วยเหลือในด้านอัตราการแลกเปลี่ยนเงิน และการสนับสนุนทางการเงินโดยตรงส่งผลให้ ปริมาณการส่งออกในด้านอุตสาหกรรมเบาเพิ่มมากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมผ้าฝ้าย เครื่องจักรกล และเครื่องใช้ไฟฟ้า ในด้านการลงทุนพบว่ามีอุตสาหกรรมจำนวนมากดำเนินกิจกรรมการลงทุนใน ต่างประเทศส่งผลให้เกิดการใช้วัตถุดิบต่างๆ จากประเทศจีน

นอกจากนี้จุดเปลี่ยนสำคัญทางนโยบายการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีน อีกครั้ง คือ การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ในปี.ศ.2002 จีนได้ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ “Going Out” ซึ่งถือเป็นนโยบายที่ส่งเสริมการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีนอย่างเต็มตัว การประกาศใช้ ยุทธศาสตร์นี้เปรียบเสมือนการแสดงให้เห็นถึงความพยายามของจีน ในความมุ่งมั่นกับการพัฒนา เศรษฐกิจของตนเพื่อที่จะเป็นผู้นำของโลกอีกครั้ง

2. ประเภท และ มูลค่าของการลงทุนในต่างประเทศของจีน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการเจริญเติบโตของการลงทุนทั้งภายใน และภายนอก ประเทศของประเทศจีนตั้งแต่ปี.ศ.2000-2010 หลังจากที่จีนประกาศใช้ ยุทธศาสตร์ “Going out” จะเห็นได้ว่าการไหลเวียนของการลงทุนภายนอกประเทศ เพิ่มขึ้นจากมูลค่าเริ่มต้นในปี.ศ.2000 จนไปแตะที่ประมาณ 50 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปี.ศ.2010 ในขณะที่เดียวกันการลงทุน ภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 40 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปี.ศ.2000 เป็น 110 พันล้านเหรียญ- ดอลลาร์สหรัฐในปี.ศ.2010 ดังที่แสดงในแผนภูมิด้านล่าง



แผนภูมิที่ 1: แสดงการขยายตัวของการลงทุนทางตรงภายในและ
ภายนอกประเทศของประเทศไทย

ที่มา : John Larum (2011)

ข้อมูลด้านล่างแสดงให้เห็นถึงมูลค่าการลงทุนในแต่ละภูมิภาคที่จีนได้เข้าไปลงทุน ตั้งแต่ปีค.ศ.2004-2010 โดยจะเห็นได้จากการใช้นโยบายดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการลงทุนในหลายภูมิภาค เช่น ในปีค.ศ.2004 พบว่าประเทศจีนมีการลงทุนมากที่สุดในภูมิภาคเอเชีย รองลงมาคือ ทวีปยุโรป และลาตินอเมริกาตามลำดับ ต่อมาในปีค.ศ.2010ภูมิภาคที่จีนไปลงทุนมากที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชีย รองลงมาคือ ลาตินอเมริกา และยุโรปตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนของจีนในภูมิภาค แอฟริกาปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 317.48ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปีค.ศ.2004 เพิ่มขึ้นเป็น 2111.99ล้านเหรียญดอลลาร์- สหรัฐในปีค.ศ.2010

ตารางที่ 2 แสดงภูมิภาคที่ประเทศจีนเข้าไปลงทุนทางตรง(2004-2010)

(millions of USD)

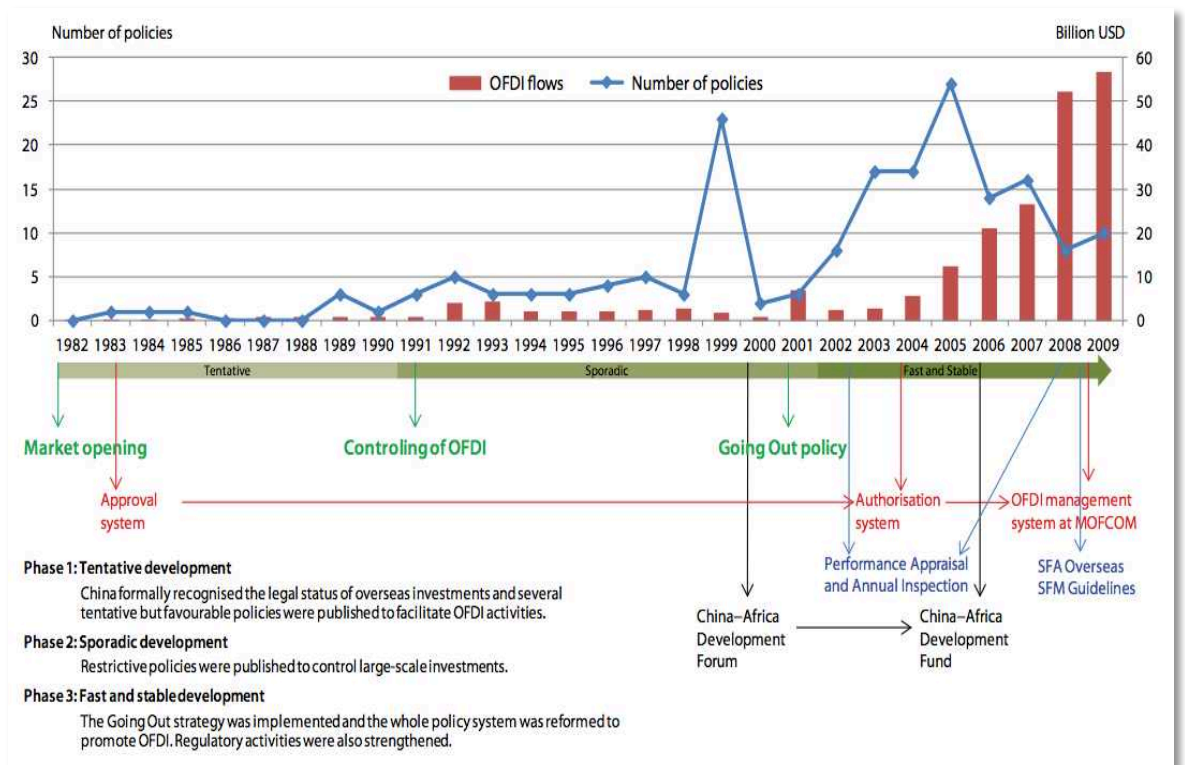
ภูมิภาค	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
เอเชีย	3013.9	4484.17	7663.25	16593.1	43547.5	40407.5	44890.4
แอฟริกา	317.48	391.68	519.86	1574.31	5490.55	1438.87	2111.99
ยุโรป	2046.7	2166.65	597.71	1540.43	875.79	3352.72	6760.19
ลาติน-อเมริกา	1762.7	6466.16	8468.74	4902.41	3677.25	7327.90	10538.2
อเมริกาเหนือ	126.49	320.84	258.05	1125.71	364.21	1521.93	2621.44
โอเชียเนีย	120.15	202.83	126.36	770.08	1951.87	2479.98	1888.96
ผลรวม	5497.9	12261.7	17633.9	26506.0	55907.1	56528.9	68811.3

ที่มา: Statistical Bulletin of China's Outward Foreign Direct Investment (2010)

การลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีนเริ่มตั้งแต่ที่ประเทศจีนได้ประกาศใช้นโยบายเปิดประเทศ (Open door Policy) ในปีค.ศ.1979เป็นต้นมา จนถึงปีค.ศ.1985 การลงทุนทางตรงในประเทศจีนมีมูลค่า628ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นเป็น913ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปีค.ศ.1991 ก่อนที่จะมีมูลค่าสูงถึง4พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปีค.ศ.1992 การลงทุนในต่างประเทศของจีนจนถึงปีค.ศ.1994 ร้อยละ60ของ การลงทุนเป็นการทำในภาคบริการ และ ภาคส่วนที่สนับสนุนการส่งออก ในจำนวนที่ เหลือร้อยละ25 เป็นการลงทุนในด้านทรัพยากรธรรมชาติ และร้อยละ15 คือ การลงทุน ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตโดยอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้า, เสื้อผ้า และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานซึ่งโรงงานส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ในแอฟริกา, เอเชีย และ แปซิฟิก

3. ศึกษาประเภท และ รูปแบบของการลงทุนของจีนในทวีปแอฟริกา

จากการศึกษาแผนภูมิที่ 2 ทางด้านล่างพบว่าการพัฒนานโยบายการลงทุนของจีน หลังจากที่จีนประกาศเปิดตลาดเศรษฐกิจของประเทศ สามารถแบ่งระยะการพัฒนาได้ 3 ช่วงเวลา ช่วงที่ 1 คือ ความไม่สมบูรณ์ของการพัฒนา (ปีค.ศ.1982-1990) ในช่วงเวลานี้จีนได้ประกาศเปิดตลาดเศรษฐกิจของประเทศโดยมีการประกาศสถานะ ทางกฎหมาย (Legal Status) ของการไปลงทุนทางตรงในต่างประเทศอย่างเป็นทางการ และได้ทำการกำหนดนโยบายที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่การดำเนินกิจกรรมการลงทุน แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการประกาศอย่างเป็นทางการ แต่นโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติยังไม่มีความแน่นอน และชัดเจน จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่า มูลค่าการลงทุนของจีน เพิ่มขึ้นจากศูนย์ในปีค.ศ.1982 เป็นประมาณเกือบหนึ่งพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ หลังจากที่มีระบบการอนุมัติการลงทุนในปีค.ศ.1983 จนกระทั่งในปีค.ศ.1989 มูลค่าการลงทุนขึ้นไปแตะจุดสูงสุดของช่วงเวลานี้ โดยมีมูลค่าประมาณเกือบสองพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ช่วงที่ 2 คือ ความผันผวนในการพัฒนา (ปีค.ศ.1991-2001) เป็นช่วงที่มีความเข้มงวดเป็นพิเศษเกี่ยวกับนโยบายการลงทุนเพื่อที่จะควบคุมปริมาณ การลงทุนที่มีขอบข่ายที่กว้าง และเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนนโยบายเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปีค.ศ.1999 ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนลดลงจากประมาณเกือบห้าพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ เหลือประมาณหนึ่งพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ต่อมาในปีค.ศ.2000 เกิดการประชุมความร่วมมือจีน-แอฟริกา (Forum on China-Africa Cooperation: FOCAC) พร้อมกับการที่รัฐบาลจีนประกาศใช้นโยบาย “Going out” ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นสูงที่สุดในช่วงเวลานี้ โดยมีมูลค่าประมาณเกือบแปดพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ในปีค.ศ.2001 ช่วงที่ 3 เรียกว่าการพัฒนาที่รวดเร็ว และยั่งยืน (ปีค.ศ.2002-2009) ผลจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ทำให้เกิดการปฏิรูปนโยบายรวมถึงระบบการทำงานต่างๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศ ซึ่งส่งผลให้มีจำนวนนโยบายมากที่สุดตั้งแต่เปิดประเทศมา ในขณะที่เดียวกันมูลค่าการลงทุนในช่วงนี้ก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และขึ้นไปแตะจุดสูงสุดที่ประมาณเกือบ 56 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ



แผนภูมิที่ 2: แสดงมูลค่า และการพัฒนานโยบายการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศ

ของจีนในช่วงปีค.ศ.1982-2009

ที่มา: Huang Wenbin and Andreas Wilkes (2012)

ในช่วงแรกของการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีนพบว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้บริษัทจีนออกไปลงทุน แต่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 90 เป้าหมายการลงทุนของจีนเป็นไปเพื่อการรับเทคโนโลยีขั้นสูง และทักษะในด้านการจัดการ ต่อมาจีนเริ่มทำการค้าการลงทุนในลักษณะความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantages) กับกลุ่มประเทศในเอเชีย, แอฟริกา และอื่นๆ นอกจากนี้จากการศึกษาการลงทุน พบว่าภาคส่วนอุตสาหกรรมการผลิตเป็นส่วนที่ บริษัทจีนได้เข้าไปทำการลงทุนมากที่สุดรองลงมา คือ ภาคบริการ และการส่งออก ที่ให้ความสำคัญกับสินค้า ประเภทข้าว, ติบुक และไม้สัก

ตารางที่ 3 แสดงการลงทุนทางตรงภายนอกประเทศของจีน โดยแบ่งตามภาคอุตสาหกรรม
(ปีค.ศ.2003-2008)

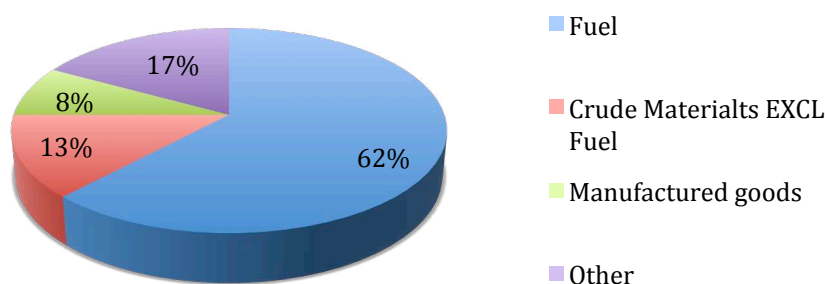
ภาคส่วน	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
โทรคมนาคม	118	12.8
โลหะ	100	10.8
อุตสาหกรรมยานยนต์	81	8.8
ภาคบริการด้านการเงิน	74	8.0
อิเล็กทรอนิกส์	59	6.4
ถ่านหิน, น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ	53	5.7
พลังงานทดแทน/หมุนเวียน	21	2.3
เคมีภัณฑ์	17	1.8
การคมนาคม	14	1.5
วัตถุดิบในการก่อสร้าง	14	1.5
ภาคส่วนอื่นๆ	316	34.1
รวม	925	100.0

ที่มา: China's outward FDI: An industry-level analysis of host country determinants
(2011)

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับแอฟริกาในช่วงหลังยุคสงครามเย็น คือ การมีอุดมการณ์ทางการเมือง และสังคมที่คล้ายกัน จากนั้นในปีค.ศ.1980 ความสัมพันธ์ของจีนและทวีปแอฟริกาได้มีการพัฒนาไปยังความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองที่ปราศจากการแทรกแซงกิจการงานภายในประเทศ จากความสำคัญนี้ทำให้ความสัมพันธ์ทั้งด้านการการค้า และการลงทุนระหว่างจีน กับแอฟริกา มีการพัฒนาไปในทางที่ดีมากขึ้น เช่น การให้ความช่วยเหลือแก่ทวีปแอฟริกาของประเทศจีน ในกระบวนการทำให้เป็นอุตสาหกรรม สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยแลกกับการใช้ประโยชน์ในด้านทรัพยากร ธรรมชาติและพลังงานต่างๆในทวีปแอฟริกา ส่งผลให้การค้า และการลงทุนระหว่างจีนกับทวีปแอฟริกา มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันจีนกลายเป็นคู่ค้ารายใหญ่ เป็นอันดับที่ 3

โดยรวมแล้วโครงการการลงทุนของจีนมีประมาณ 450โครงการในทวีปแอฟริกา สามารถแบ่งเป็นภาคต่างๆได้ดังนี้ ร้อยละ46 คืออุตสาหกรรมการผลิต, ร้อยละ40 คือ ภาคบริการ, ร้อยละ9 คือ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร ซึ่งภายหลังมีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ28ของมูลค่าการลงทุน การลงทุนในโครงการต่างๆของจีนมีความแตกต่างอย่างมากกับกลุ่มประเทศอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ลงทุนจีนมีเป้าหมายในดิ่งน้ำมัน หรือ ยูเรเนียมในบางประเทศ และการทำการก่อสร้างต่างๆ เป้าหมายการส่งออกหลักของจีน ในทวีปแอฟริกา คือ แอฟริกาใต้, อียิปต์, ไนจีเรีย และอัลจีเรีย ในขณะที่ผู้ส่งออก ชาวแอฟริกันหลักๆที่ส่งไปยังจีนคือ อัลโกลา, แอฟริกาใต้, คองโก และ อิเควทอเรียลกินี สินค้าหลักของแอฟริกาที่ส่งออกไปยังจีน คือแร่ธาตุต่างๆ, ปิโตรเลียม และไม้ต่างๆ สิ่งที่ แอฟริกานำเข้าจากจีนโดยหลักแล้ว คือ สินค้าที่ใช้ในการบริโภคโดยรวมแล้วแอฟริกา ดูเหมือนจะได้เปรียบดุลการค้ากับจีนเล็กน้อย ถึงแม้ว่าจะมีบางประเทศ เช่น แอฟริกาใต้, โมร็อกโก และ กาน่าที่ขาดดุลการค้ากับจีนอย่างมาก ตั้งแต่ปีค.ศ.2003 จีนได้กลายเป็น ผู้บริโภคน้ำมันเป็นอันดับที่2

การส่งออกของทวีปแอฟริกาไปยังประเทศจีน



แผนภูมิที่ 3 : สัดส่วนสินค้าที่แอฟริกาส่งออกไปยังประเทศจีน

ที่มา: ดัดแปลงจากAnthony yaw Baah, Herbert Jauch, Accra and Windhoek (2009)

อภิปรายผลการศึกษา

ถึงแม้ว่าประเทศจีนจะเป็นประเทศที่มีความเข้มงวดในการกำหนดนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการระหว่างประเทศแต่ศักยภาพของนโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติ ส่งผลให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ ในปีค.ศ.2012 จีนกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก จุดเริ่มต้นของการพัฒนา เศรษฐกิจของจีนเกิดขึ้นในปีค.ศ.1978 หลังจากทีจีนได้ประกาศใช้นโยบาย “Open door”

ที่มีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมถึงการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่การใช้นโยบายนี้เป็นต้นมาประเทศจีนได้มีความพยายามในการสร้างนโยบายที่มีประสิทธิภาพแก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตนเอง จนกระทั่งช่วงต้นคริสต์ทศวรรษที่ 20 ประเทศ จีนได้ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ “Go Out” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายในการสร้าง และเรียกร้องให้เกิดการลงทุนทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ “Go Out” เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าจีนมีความพร้อมและมีความ ตั้งใจจริงที่จะปรับตัวให้ก้าวทันโลกแห่งเศรษฐกิจสมัยใหม่ หรือ ที่เรียกว่าโลกยุคโลกาภิวัตน์

เนื่องจากความต้องการในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้จีนมีความต้องการทั้งทางด้านทรัพยากร, แหล่งวัตถุดิบ รวมไปถึงการแสวงหาแหล่งตลาดใหม่ในการทำการค้าการลงทุนทวีปแอฟริกาถือเป็นทวีปที่จีนเห็นถึงความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากเป็นประเทศที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา เพราะปัญหาความมั่นคงภายในประเทศต่างๆ รวมถึงการขาดแคลนปัจจัยทางด้านทุนที่ใช้ในการพัฒนาเป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ทวีปแอฟริกาจะขาดแคลนสิ่งต่างๆเหล่านี้ แต่ภายในทวีปแอฟริกาก็อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุดิบ น้ำมัน การเป็นแหล่งตลาดใหม่ และยังเป็นทวีปที่จีนสามารถเคลื่อนย้ายพลเมืองของตนเองให้ไปอาศัยได้ เพื่อแก้ปัญหาประชากรล้นประเทศ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้จีนมีความสนใจในทวีปแอฟริกาอย่างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับทวีปแอฟริกาเป็นสิ่งที่มีความแต่เดิม โดยยึดหลักสำคัญ เช่น การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงการไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในประเทศเป็นต้น ต่อมาหลังจากที่จีนได้ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ “Go Out” ทำให้เกิดการประชุมความร่วมมือจีน-แอฟริกา (Forum on China-Africa Cooperation: FOCAC) ผลจากการประชุมความร่วมมือนั้นทำให้การลงทุนของจีนในทวีปแอฟริกามีมูลค่าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anthony Yaw Baah, Herbert Jauch (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่อง *“Chinese Investments in Africa: A Labour Perspective”* พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับแอฟริกามีพื้นฐานมาจากแนวคิดพื้นฐานทางสังคมที่คล้ายกันจนกระทั่งพัฒนาขึ้นเป็น ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Yin-Wong Cheung, XingWang Qian (2010) ได้ทำการศึกษาเรื่อง *“China’s Outward Direct Investment in Africa”* พบว่าความต้องการในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย ทำให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีน และ แอฟริกาเป็นที่สะดุดตาแก่เศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างมาก นอกจากนี้พบว่าประเทศจีนได้เข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประเทศต่างๆในทวีปแอฟริกาในการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ เช่นการซ่อมแซม และขยายสายรถไฟในประเทศอัลโกลา การก่อสร้างอุตสาหกรรมการผลิตและ เกษตรกรรมในประเทศเคนยา สร้างรถไฟรางเดี่ยว (one-track rail)

ในประเทศไนจีเรีย และการสร้างสนามบิน พัฒนาด้านโทรคมนาคม รวมไปถึงการสร้าง
สาธารณูปโภคในประเทศต่างๆในทวีปแอฟริกา การเข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศ
หลายประเทศในทวีปแอฟริกาของจีนทำให้มีประเทศหลายประเทศมีการทำสนธิสัญญาระหว่าง
ประเทศ กับจีนในด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุ รวมถึงวัตถุดิบต่างๆ กับการให้
ความช่วยเหลือในด้านการทำให้ทันสมัยของประเทศจีน โดยเฉพาะกับกลุ่มประเทศที่อยู่ใน
แอฟริกาตะวันออก เช่น อูกานดา ทานซาเนีย เอธิโอเปีย และเคนย่าเป็นต้น
มีบริษัทจีนจำนวนมากได้เข้าไปลงทุนทางด้านพลังงานในประเทศเหล่านี้ เช่นการสร้าง
โรงกลั่นน้ำมันในอูกานดา การสร้างท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติทางตอนใต้ของซูดานโดย
ให้เชื่อมกับท่าเรือลามูประเทศเคนย่าเป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตามการปัญหาที่พบจากการเข้าไปลงทุนในทวีปแอฟริกา คือ
ความปลอดภัยของแรงงานจีนในทวีปแอฟริกา เนื่องจากมีผู้ที่ไม่พอใจในการเข้ามาขยาย
อิทธิพลของชาวจีนในทวีปแอฟริกา จากความเสียดังนี้ครั้งแรกที่สาธารณรัฐ- ประชาธิปไตยคองโก
และไนจีเรียที่ซึ่งมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มกองกำลังติดอาวุธ เอ็มอีเอ็นดี (Movement for the
Emancipation of the Niger Delta: MEND) ซึ่งมีเป้าหมายโจมตีนักลงทุนน้ำมันชาวต่างชาติ
นอกจากนี้ในเอธิโอเปียและซูดานมีตัวประกันชาวจีนถูกลักพาตัว รวมถึงการฆาตกรรมแรงงาน
ชาวจีน ปัญหาความไม่สงบอื่นๆภายในทวีปแอฟริกาที่เกิดจากความมั่นคงทางการเมืองในทวีป
รวมถึงการต่อสู้กับกลุ่มประเทศมหาอำนาจอื่นๆในการแย่งพื้นที่ที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์

สรุปผลการศึกษา

หลังจากที่มีการประกาศใช้นโยบาย “Open door” ในปีค.ศ.1978 ถือเป็นจุดเริ่มต้น
ของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายใน และภายนอกประเทศโดยการดำเนินกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ประเทศจีนมีการดำเนินการโดยวิธีการลงทุนทางตรงภายนอก
ประเทศเป็นหลัก ถึงแม้ว่าในช่วงแรกของการลงทุนจะมีความเข้มงวดอย่างมากสำหรับการกำหนด
นโยบาย วัตถุประสงค์ต่างๆ แต่ก็ยังส่งผลให้เศรษฐกิจจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว
แต่อย่างไรก็ตามผลจากการพัฒนานี้ ทำให้ประเทศจีนจำเป็นต้องหาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
แหล่งวัตถุดิบ และ ขยายตลาด เพื่อกระจายสินค้า ดังนั้นเป้าหมายของการลงทุนของจีน คือ
การแสวงหาสิ่งต่างๆเหล่านี้ เพื่อตอบสนองเศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโตอย่างรุนแรง
ในขณะเดียวกันทวีปแอฟริกา ซึ่งเป็นทวีปที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวัตถุดิบ
สำคัญหลายชนิดแต่มี ความต้องการที่จะพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานพัฒนาเศรษฐกิจภายใน
ภูมิภาค และสร้างความทันสมัยในภูมิภาค ดังนั้นประเทศจีนจึงเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศในทวีปแอฟริกาจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปลงทุนในด้านน้ำมัน เช่น

การสร้างโรงกลั่นน้ำมัน และท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในแอฟริกาตะวันออก การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในด้านการทำเหมืองแร่ การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาพบว่าไม่เพียงแต่ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายจะมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นในอนาคต แต่ในด้านการลงทุนก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศจีนยังคงมีความต้องการทางด้านพลังงานอยู่มากขณะเดียวกัน ประเทศต่างๆในทวีปแอฟริกาก็ยังคงต้องการในด้านการพัฒนา

บรรณานุกรม

- วรรณศิริ เดชะคุปต์. (2526). ภูมิศาสตร์ แอฟริกา. ม.ป.ท.
- Celeste Wallander. (n.d.). “**Geopolitics of Energy in Eurasia : CHINA’S ENERGY POLICY IN THE GEOPOLITICAL CONTEXT.**” n.p.
- Daouda Cisse. (2012). “**Going global in growth markets —Chinese investments in telecommunications in Africa.**” Centre for Chinese Studies, Stellenbosch University.
- Daouda Cissé. (2012). “**FOCAC: trade, investments and aid in China-Africa relations**” Centre for Chinese Studies, Stellenbosch University.
- Haiying Ma, and Lina Lian. (2011). “**Overview of Outward FDI Flows of China.**” School of Economics, Northwest University for Nationalities.
- Hinrich Voss, Peter J. Buckley, and Adam R. Cross. (n.d.). “**Thirty Years of Outward foreign Direct Investment.**” Professor of International Business Centre for International Business Leeds University, Business School University of Leeds.
- Hitomi Iizaka, K.C. Fung, and Sarah Tong. “**Foreign Direct Investment in China: Policy, Trend and Impact.**” Paper prepared for an international conference on China Economy in the 21st Century.held on Hongkong, 2002
- Larum John. (2011). “**China’s Outward Foreign Direct Investment.**” Former President of China Business for UBS Global Asset Management.
- Maitena Duce. (2003). “**Definition of Foreign Direct Investment (FDI): a methodology note.**”, International Economics and International Relations Department.
- Moosa Imad A. (n.d.). “**Foreign Direct Investment Theory, Evidence and Practice.**” เข้าถึงเมื่อ 3 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก<http://www.petrigashi.000space.com>
- Robert I. Rotberg. (2008). “**China into Africa.**” brookings institution press Washington, D.C.
- Ross Anthony. (2012). “**China’s role in the East African oil and gas sector: a new model of engagement?.**” Centre for Chinese Studies, Stellenbosch University.
- Sachs, Jeffrey D., and Wing Thy Woo. (1997). “**Understand China’s Economic Performance.**” National Bureau of Economic Research.
- Sanne van der Lugt. (2011). “**The Management of Chinese Foreign Direct Investment.**” Centre for Chinese Studies, Stellenbosch University.

- Shaoming Cheng, and Roger R. Stough. (n.d.). **“The Pattern and Magnitude of China’s Outward FDI in Asia.”** Northern Virginia Endowed Chair and Professor of Public Policy School of Public Policy, George Mason University.
- Sven Grimm. (2011). **“Transparency of Chinese Aid –The published information on Chinese external financial flows.”** Centre for Chinese Studies, Stellenbosch
- Toshihiko Hayashi. (2003). **“China’s Open Door Policy Toward Foreign Direct Investment A Game Theoretic Interpretation.”** Standford Japan Centre-Research, Professor of Economics, University of the Air.
- U.S.-China Economic & Security. **“Going Out and Overview of China’s Outward Foreign Direct Investment.”** March 30, 2011.
- cheung Yin-Wong, Jakob de Haan, Shu Yu, and others. (2010). **“China’s Outward Direct Investment in Africa.”** Department of Economics, University of California.
- Zhang Kenny, Yuen Pau Woo. (n.d.). **“China Goes Global: The Implications of Chinese Outward Directment Investment in Canada.”** President and Co- CEO, Senior Research Analyst, Asia Pacific Foundation of Canada.
- Zihui Ma. (2006). **“China’s Outward FDI:Past and Future,”** School of Economics, Renmin University of China.